

P7_TA-PROV(2013)0099

Udržateľnosť globálneho hodnotového reťazca v odvetví bavlny

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. marca 2013 o udržateľnosti globálneho hodnotového reťazca v odvetví bavlny (2012/2841(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 3, 6 a 21 Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na články 206 a 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na protokol číslo 4 o bavlně k Aktu o podmienkach pristúpenia Helénskej republiky a úprave zmlúv,
- so zreteľom na kľúčové dohovory Medzinárodnej organizácie práce (MOP) vrátane dohovorov č. 138 z 26. júna 19 o minimálnom veku na prijatie do zamestnania, č. 182 zo 17. júna 1999 o zákaze a okamžitých opatreniach na odstránenie najhorších foriem detskej práce, č. 184 z 21. júna 2001 o bezpečnosti a zdraví v poľnohospodárstve, č. 87 z 9. júla 1948 o slobode združovania a ochrane práva odborovo sa organizovať, č. 98 z 8. júna 1949 o práve organizovať sa a kolektívne vyjednávať, č. 141 z 23. júna 1975 o organizáciách poľnohospodárskych zamestnancov a č. 155 o bezpečnosti a zdraví pracovníkov, ako aj na Dohovor OSN o právach dieťaťa z 20. novembra 1989,
- so zreteľom na Medzinárodný program na odstránenie detskej práce (IPEC) a program Understanding Children's Work (Chápanie detskej práce),
- so zreteľom na členstvo EÚ v medzinárodných komoditných orgánoch (ICB),
- so zreteľom na výsledky 71. plenárnej schôdze Medzinárodného poradného výboru pre bavlnu (ICAC), ktorá sa konala 7. – 11. októbra 2012,
- so zreteľom na uznesenie o bavlně z 95. zasadnutia Rady ministrov AKT, ktoré sa konalo v Port Vila (Vanuatu) 10. – 15. júna 2012,
- so zreteľom na svoje uznesenia z 25. novembra 2010 o ľudských právach a sociálnych a environmentálnych normách v dohodách o medzinárodnom obchode¹ a o sociálnej zodpovednosti podnikov v medzinárodných obchodných dohodách²,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 978/2012 z 25. októbra 2012, ktorým sa uplatňuje systém všeobecných colných preferencií³,
- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o obchode s komoditami, prístupe k surovinám, cenovej volatilitě na trhoch s poľnohospodárskymi komoditami, trhoch s derivátmi, trvalo udržateľnom rozvoji, vodných zdrojoch, detskej práci a vykorisťovaní detí v rozvojových krajinách,

¹ Ú. v. EÚ E 99 E, 3.4.2012, s. 31.

² Ú. v. EÚ E 99 E, 3.4.2012, s. 101.

³ Ú. v. EÚ L 303, 31.10.2012, s. 1.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2011¹ o neudelení súhlasu s protokolom o textilnej výrobe k Dohode o partnerstve a spolupráci medzi EÚ a Uzbekistanom z dôvodu obáv v súvislosti s využívaním nútenej detskej práce na bavlníkových plantážach,
 - so zreteľom na iniciatívu OSN Global Compact, európsku stratégiu pre suroviny, stratégiu EÚ pre sociálnu zodpovednosť podnikov, stratégiu EÚ pre udržateľný rozvoj, súdržnosť politik v záujme rozvoja, strategický rámec a akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu,
 - so zreteľom na vyhlásenie Komisie zo 14. marca 2013 o udržateľnosti globálneho hodnotového reťazca bavlny,
 - so zreteľom na článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže bavlna je z hľadiska využívania pôdy jednou z najvýznamnejších plodín, je dôležitým faktorom tvorby pracovných miest a nepotravinovou poľnohospodárskou komoditou zásadného významu pre vidiecke spoločnosti, obchodníkov, textilný priemysel a spotrebiteľov na celom svete;
 - B. keďže bavlna je najrozšírenejšie prírodné vlákno, pestované vo viac ako 100 krajinách, a do obchodu s ňou je zapojených viac ako 150 štátov;
 - C. keďže na produkcii bavlny sa podieľa podľa odhadov 100 miliónov vidieckych domácností a keďže sektor bavlny je hlavným zdrojom zamestnanosti a príjmov pre viac ako 250 miliónov ľudí, ktorí sú zapojení do jednotlivých fáz tohto hodnotového poľnohospodárskeho reťazca, t. j. do výroby, spracovania, skladovania a prepravy;
 - D. keďže produkcii bavlny dominujú Čína, India a USA, pričom USA, India, Austrália a Brazília sú najväčšími vývozcami a Čína, Bangladéš a Turecko najväčšími dovozcami; keďže Uzbekistan je piatym najväčším vývozcom a šiestym najväčším producentom bavlny na svete;
 - E. keďže prevažná väčšina bangladéškeho dovozu bavlny sa využíva na výrobu textilu a odevov určených na vývoz, čo predstavuje 80 % celkového výrobného vývozu; keďže väčšina tohto textilu a odevov, ktorý Bangladéš vyrába, sa vyváža do rozvinutých krajín, predovšetkým do členských štátov EÚ, Kanady a USA;
 - F. keďže v EÚ bavlnu pestuje na ploche 370 000 hektárov okolo 100 000 výrobcov najmä v Grécku a Španielsku, ktorí vyrábajú každoročne 340 000 ton odzrnenej bavlny, čo tvorí 1 % celosvetovej produkcie odzrnenej bavlny;
 - G. keďže EÚ sa stala čistým vývozcom bavlny v roku 2009 a má 2,8 % podiel na trhu vývozu, pričom jej vývoz smeruje najmä do Turecka, Egypta a Číny;

¹ Prijaté texty, P7_TA(2011)0586.

- H. keďže, hodnota vývozu textilného a odevného priemyslu EÚ predstavovala v roku 2011 39 mld. EUR a tieto odvetvia zamestnávali viac než 1,8 milióna pracovníkov v 146 000 podnikoch v celej EÚ¹;
- I. keďže ekologická stopa bavlny sa znásobuje nadmerným používaním pesticídov (ktorých množstvo predstavuje 7 % celosvetovej spotreby), insekticídov (ktoré predstavujú 15 % celosvetovej spotreby), a vody, čo spôsobuje znehodnocovanie a kontamináciu pôdy, ako aj stratu biodiverzity;
- J. keďže, väčšina svetovej úrody bavlny pochádza zo zavlažovanej pôdy, čo spôsobuje významný nápor na sladkovodné zdroje; keďže pri pestovaní bavlny sa používa viac insekticídov než pri pestovaní akejkoľvek inej plodiny;
- K. keďže EÚ je najväčším poskytovateľom rozvojovej pomoci súvisiacej s bavlnou prostredníctvom partnerstva EÚ – Afrika v sektore bavlny a ďalších programov² a bola najväčším svetovým dovozcom textilu a odevov z najmenej rozvinutých krajín v roku 2009;
- L. keďže reforma všeobecného systému preferencií (VSP)³ Únie posilní motiváciu na dodržiavanie základných noriem ľudských a pracovných práv, ochrany životného prostredia a dobrého riadenia prostredníctvom režimu VSP+;
- M. keďže skutočný rozsah detskej práce v hodnotovom reťazci v odvetví bavlny sa dá vzhľadom na neúplné a roztrieštené informácie ťažko odhadnúť;
- N. keďže MOP odhaduje, že viac ako 215 miliónov detí na celom svete pracuje a že 60 percent z nich pracuje v poľnohospodárskom odvetví⁴;
- O. keďže na účely tohto uznesenia sa detská práca chápe podľa definície v Dohovore MOP č. 138 o minimálnom veku na prijatie do zamestnania a v Dohovore č. 182 o zákaze a okamžitých opatreniach na odstránenie najhorších foriem detskej práce;
- P. keďže rôzne formy detskej a nútenej práce sa vyskytujú vo veľkej väčšine najvýznamnejších krajín produkujúcich bavlnu na celom svete v priebehu pestovania, zberu vlákna a semien a odzrňovania bavlny¹;

¹ 'The EU-27 Textile and Clothing Industry in the year 2011', European Apparel and Textile Organisation (Euratex), 2011 (Textilný a odevný priemysel EÚ-27 v roku 2011, Európska organizácia pre odevy a textilie (Euratex), 2011.

² Celková hodnota rozvojovej pomoci EÚ a jej členských štátov pre africké odvetvie bavlny od roku 2004 presiahla 350 mil. EUR. Pozri údaje Svetovej obchodnej organizácie o rozvojovej pomoci týkajúcej sa bavlny, 31.5.2012.

³ Prijaté texty z 13. júna 2012, P7_TA(2012)0241.

⁴ ILO-IPEC, 'Global Child Labour Developments: Measuring Trends from 2004 to 2008' (MOP – Medzinárodný program na odstránenie detskej práce (IPEC), „Svetový vývoj v oblasti detskej práce: Trendy merania 2004 – 2008“, 2011.

- Q. keďže problém detskej práce v odvetví bavlny a textilu sa nedá riešiť oddelene od jej hlavných príčin: vidieckej chudoby a nedostatku možností na tvorbu príjmu, nedostatočnej ochrany práv dieťaťa, neschopnosti zaviesť systém povinného vzdelávania pre všetky deti, nemenných štruktúr miestnych spoločenstiev a prevládajúcich postojov;
- R. keďže pracovné podmienky vrátane noriem v oblasti zdravia a bezpečnosti, ako aj úrovne miezd v odvetví produkcie bavlny a textilnej a odevnej výroby, najmä v najmenej rozvinutých a rozvojových krajinách, naďalej vyvolávajú veľké znepokojenie; keďže od roku 2006 len v samotnom Bangladéši prišlo o život 470 osôb pri požiaroch, ktoré vypukli v textilných továrňach;
- S. keďže ICAC (Medzinárodný poradný výbor pre bavlnu) spája 41 krajín, ktoré produkujú bavlnu, spotrebúvajú ju a obchodujú s ňou, a jeho cieľom je zlepšiť transparentnosť na trhu s bavlnou zvyšovaním informovanosti, rozvíjaním medzinárodnej spolupráce, zhromažďovaním štatistických údajov, poskytovaním technických informácií a odhadov vývoja v súvislosti s trhmi s bavlnou a textilom;
- T. keďže ICAC je jedným z mála medzinárodných komoditných orgánov, ktorého EÚ ešte stále nie je členom, a keďže sedem členských štátov EÚ v súčasnosti je členom ICAC;
- U. keďže bavlna je dôležitou súčasťou cieľov Únie v oblasti obchodu, rozvoja a poľnohospodárstva;
- V. keďže prístup Únie k ICAC by zlepšilo spoluprácu v otázkach bavlny, posilnilo by zvýšenie konzistentnosti činností Únie a zvýšilo jej vplyv pri stanovovaní programu v oblasti bavlny;
- W. keďže členstvo v ICAC by Únii umožnilo zlepšiť prístup k informáciám a analytickému poradenstvu, uľahčilo by spojenia a partnerstvá medzi odvetvím textilu, výrobcami bavlny a verejnými orgánmi;
- X. keďže Parlament bude požiadany, aby vyjadril svoj súhlas s prístupom Únie do ICAC;
1. žiada, aby sa vyvinulo viac úsilia na boj proti opatreniam narúšajúcim trh a na zlepšenie transparentnosti trhov s komoditnými derivátmi;
 2. žiada všetky zúčastnené strany v odvetví bavlny, aby bez ďalšieho odd'ovania spolupracovali prostredníctvom Medzinárodného poradného výboru pre bavlnu (ICAC) s cieľom zásadne znížiť degradáciu životného prostredia vrátane spotreby vody a používania pesticídov a insekticídov; zdôrazňuje, že v dôsledku neudržateľných metód produkcie sa zhoršujú podmienky pre produkciu bavlny v budúcnosti; domnieva sa, že prístup Únie do ICAC prispeje k rozvoju spoločného pracovného programu ICAC v tejto oblasti;

¹ 'Literature Review and Research Evaluation relating to Social Impacts of Global Cotton Production for ICAC Expert Panel on the Social, Environmental and Economic Performance of Cotton (SEEP)' (Prieskum literatúry a vyhodnotenie výskumu v súvislosti so sociálnym vplyvom svetovej produkcie bavlny pre expertnú skupinu ICAC pre oblasť sociálneho, environmentálneho a hospodárskeho vplyvu produkcie bavlny (SEEP), júl 2008.

3. zdôrazňuje význam boja proti porušovaniu ľudských a pracovných práv a znečisťovaniu životného prostredia v celom hodnotovom reťazci v odvetví bavlny vrátane textilného a odevného odvetvia; navrhuje, aby ICAC vypracoval opatrenia na uľahčenie nezávislého monitorovania porušovania ľudských práv v rámci celého hodnotového reťazca v odvetví bavlny prostredníctvom MVO, a žiada Úniu, aby sa po svojom prístupí do ICAC zasadzovala o túto problematiku;
4. zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť vhodné podmienky pre drobných producentov z rozvojových krajín, aby získali prístup k hlavným hodnotovým reťazcom v odvetví textilu a odevov v Únii, postúpili vyššie v hodnotovom reťazci textilu a odevov a využili potenciál ekologicky pestovanej bavlny a spravodlivého obchodu; vyzýva Komisiu, aby posúdila, ako môžu právne predpisy v oblasti verejného obstarávania v EÚ podporiť rozvoj spravodlivého obchodu s bavlnou;
5. naliehavo žiada Komisiu, aby sa v rokovaníach o dohodách o hospodárskom partnerstve a vo vnútroštátnych plánoch rozvoja v rámci nástroja financovania rozvojovej spolupráce posilnili snahy o podporu národných a regionálnych stratégií v oblasti bavlny v najmenej rozvinutých krajinách produkujúcich bavlnu;
6. dôrazne odsudzuje využívanie detskej práce na bavlníkových plantážach;
7. domnieva sa, že len holistický a koordinovaný rámec, ktorý sa bude zaoberať prvotnými príčinami detskej a nútenej práce a ktorý sa bude vykonávať dlhodobo, môže viesť k udržateľnejšiemu hodnotovému reťazcu v odvetví bavlny; vyzýva však EÚ, aby brala vážne všetky informácie o údajnej otrockej alebo nútenej práci v rámci dodávateľského reťazca v odvetví bavlny a aby reagovala primeranými sankciami;
8. zdôrazňuje, že udržateľnosť odvetvia bavlny závisí od jej producentov, obchodníkov, dodávateľov vstupov, výrobcov textilu, maloobchodníkov, obchodných značiek, vlád, občianskej spoločnosti a spotrebiteľov; poukazuje na to, že systémy spravodlivého obchodu zabezpečujú užšiu spoluprácu medzi spotrebiteľmi a producentmi, a to okrem iného aj v odvetví bavlny, ktorého odbornú stránku a najlepšie postupy by mala posúdiť Komisia;
9. vyzýva všetky krajiny produkujúce bavlnu, aby vytvorili pre vlády, priemysel, nezávislé MVO a odborové organizácie priaznivé prostredie na primerané sledovanie a vykazovanie pracovných podmienok v odvetví bavlny a aby podporovali organizácie poľnohospodárov a odborových zväzov v ich úsilí o zvýšenie úrovne príjmov a zlepšenie pracovných podmienok na bavlníkových poliach; zdôrazňuje, že je potrebné, aby si robotníci pracujúci priamo v odvetví bavlny svojou prácou zarobili na slušné živobytie a aby mali podiel na ziskoch krajín produkujúcich bavlnu;
10. víta iniciatívy Better Cotton (Lepšia bavlna) Cotton Made in Africa (Bavlna vyrobená v Afrike), Global Organic Textile Standard (Svetové normy ekologického textilu) a ďalšie mnohostranné iniciatívy, ktoré sa zameriavajú na zvýšenie udržateľnosti hodnotového reťazca v odvetví bavlny a textilu;
11. naliehavo vyzýva krajiny, ktoré ešte neratifikovali Dohovor OSN o právach dieťaťa, dohovory MOP č. 138 alebo 182 ani dohovory MOP č. 87, 98, 141 a 155, aby tieto dohovory urýchlene ratifikovali a vykonávali; domnieva sa, že vlády by mali prijať všetky primerané politiky na posilnenie informovanosti o existujúcich národných

a medzinárodných predpisoch o detskej práci a o základných dohovoroch MOP, a to v rámci celého reťazca produkcie bavlny;

12. pripomína, že preferencie udelené prostredníctvom všeobecného systému preferencií (VSP) Únie, jej hlavného nástroja obchodnej politiky na podporu základných ľudských a pracovných práv a udržateľného rozvoja, môžu byť dočasné odobraté v prípade závažného a systematického porušovania základných ľudských alebo pracovných práv zakotvených v základných dohovoroch OSN alebo MOP; zdôrazňuje zodpovednosť európskych spoločností za dodržiavanie týchto noriem v rámci svojich dodávateľských reťazcov;
13. zdôrazňuje význam osobitného stimulačného opatrenia pre udržateľný rozvoj a dobré riadenie (VSP+);
14. vyzýva Európsku komisiu, aby preskúmala a v prípade potreby predložila Európskemu parlamentu legislatívny návrh o efektívnom mechanizme vysledovateľnosti tovaru vyrábaného prostredníctvom detskej a nútenej práce;
15. vyzýva Radu, aby prijala rozhodnutie o podmienkach členstva v ICAC, aby mohla Únia pristúpiť do ICAC na základe výlučnej právomoci;
16. vyzýva účastníkov hodnotového reťazca v odvetví bavlny, aby sa vyhli jednostranným opatreniam, ako je zákaz vývozu, aby sa snažili o vyššiu transparentnosť a koordináciu s cieľom znížiť volatilitu cien a možnosti špekulácií a aby sa usilovali o zabezpečenie sledovateľnosti obchodu s bavlnou na otvorenom trhu;
17. považuje za dôležité zabezpečiť výrobu bavlny v Únii, posilniť prechodné reštrukturalizačné opatrenia pre najviac postihnuté regióny;
18. vyzýva ICAC, aby prostredníctvom svojej expertnej skupiny pre oblasť sociálneho, environmentálneho a hospodárskeho vplyvu produkcie bavlny (SEEP) pravidelne hodnotil sociálny a environmentálny vplyv výroby bavlny a aby svoje nálezy zverejňoval;
19. vyzýva ICAC, aby zvážil možnosť vytvoriť účinný celosvetový systém označovania, ktorý zaručí, že produkty boli vyrobené počas celého štádia dodávateľského reťazca a výrobného procesu bez použitia detskej alebo nútenej práce;
20. vyzýva Čínsku ľudovú republiku, najväčší trh s bavlnou a s najväčšími rezervami bavlny, aby uvažovala o vstupe do ICAC a hrala konštruktívnu úlohu v odvetví bavlny; vyzýva ďalej Čínsku ľudovú republiku, aby rozhodne bojovala proti využívaniu detskej a nútenej práce v odvetví bavlny a textilu;
21. vyzýva Komisiu, aby:
 - i) pravidelne informovala Európsky parlament o svojej práci a činnostiach v medzinárodných komoditných orgánoch vrátane ICAC;
 - ii) plne využila potenciál členstva v ICAC, a usilovala sa tak o zlepšenie transparentnosti trhu s bavlneným oblečením a jeho udržateľnosti;
 - iii) pohotovo reagovala na všetky prípadné obmedzenia vývozu bavlny a na ďalšie kroky vedúce k nadmernej cenovej volatilitě;

- iv) naďalej zabezpečovala, aby bol vypočutý hlas európskych pestovateľov bavlny, podnikov na odzrňovanie, obchodníkov a výskumníkov;
 - v) zlepšila koordináciu, zber štatistických údajov, predpovede, zdieľanie informácií a monitorovanie v oblasti globálneho dodávateľského a hodnotového reťazca v odvetví bavlny;
22. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii, ICAC, MOP, Organizácii OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), Medzinárodnému fondu pre rozvoj poľnohospodárstva (IFAD), Detskému fondu OSN (UNICEF), Svetovej banke, Svetovej obchodnej organizácii (WTO) a vláde Čínskej ľudovej republiky.